

Η ΓΡΑΦΗ & Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ (Δ' ΘΕΜΑ) ΣΤΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ - ΕΝΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ας υποθέσουμε ότι έχουμε επιλέξει να διδάξουμε στην τάξη μας δύο κείμενα (ένα μονοτροπικό και ένα πολυτροπικό) που προσεγγίσουν τη σχέση της παγκοσμιοποίησης με τα ανθρώπινα δικαιώματα.

ΚΕΙΜΕΝΟ Ι

Εισαγωγικό σημείωμα

Ο Γιουβάλ Νόα Харάρι είναι καθηγητής του τμήματος ιστορίας στο Εβραϊκό Πανεπιστήμιο της Ιερουσαλήμ. Είναι ο συγγραφέας των βιβλίων «Sapiens»: Μια σύντομη ιστορία του ανθρώπου (2014), «Homo Deus»: Μια σύντομη ιστορία του μέλλοντος (2016) και «21 μαθήματα για τον 21^ο αιώνα» (2018) τα οποία σημείωσαν διεθνή εκδοτική επιτυχία σε πολλές γλώσσες. Στα γραπτά του εξετάζει το ζήτημα της ελεύθερης θέλησης, της συνείδησης και της νοημοσύνης.

[Παγκοσμιοποίηση και ανισότητες]

Τις τελευταίες δεκαετίες, οι άνθρωποι σε όλο τον κόσμο άκουγαν ότι η ανθρωπότητα βρίσκεται στον δρόμο για την ισότητα και ότι η παγκοσμιοποίηση και οι νέες τεχνολογίες θα τη βοηθήσουν να τη φτάσει ακόμα πιο σύντομα. Στην πραγματικότητα, ο 21^{ος} αιώνας μπορεί να δημιουργήσει τις κοινωνίες με τη μεγαλύτερη ανισότητα στην ιστορία. Παρότι η παγκοσμιοποίηση και το διαδίκτυο γεφυρώνουν το χάσμα ανάμεσα στις χώρες, απειλούν ωστόσο να διευρύνουν το κενό ανάμεσα στις τάξεις, και ακριβώς τη στιγμή που η ανθρωπότητα φαίνεται να πετυχαίνει την παγκόσμια ενοποίηση, το ίδιο το ανθρώπινο είδος μπορεί να διαιρεθεί σε βιολογικές κάστες.

Μολονότι ο κόσμος του 2000 εξακολουθούσε να έχει τις ιεραρχίες του, ήταν πάντως πολύ πιο ισότιμος από εκείνον του 1900. Στα πρώτα χρόνια του 21^{ου} αιώνα, οι άνθρωποι περίμεναν ότι η πρόοδος στην ισότητα θα συνεχιζόταν ή και θα επιταχυνόταν. Συγκεκριμένα, πίστευαν ότι η παγκοσμιοποίηση θα έφερνε την οικονομική αφθονία σε όλο τον κόσμο και ότι, κατά συνέπεια, όλοι οι άνθρωποι θα άρχιζαν να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες και τα ίδια προνόμια. Μια ολόκληρη γενιά μεγάλωσε με αυτήν την υπόσχεση.

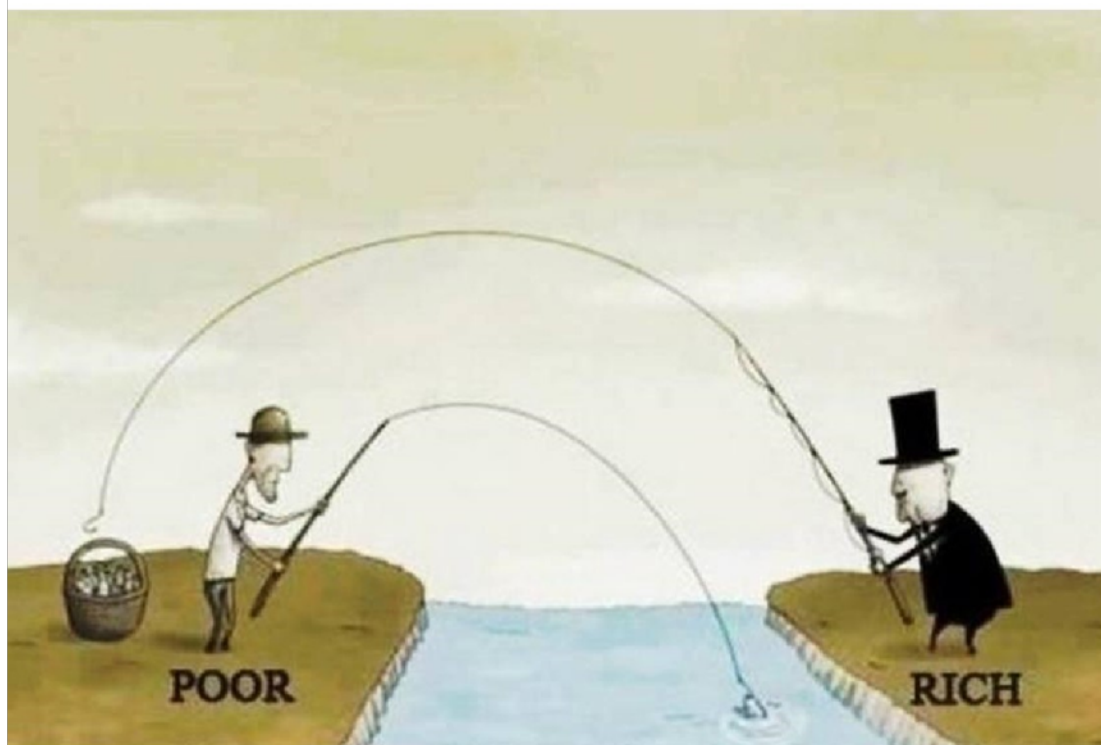
Τώρα φαίνεται ότι η υπόσχεση αυτή μπορεί να μην εκπληρωθεί. Η παγκοσμιοποίηση ωφέλησε σίγουρα μεγάλα τμήματα της ανθρωπότητας, αλλά υπάρχουν σημάδια αύξησης της ανισότητας τόσο ανάμεσα στις κοινωνίες όσο και στο εσωτερικό τους. Κάποιες ομάδες μονοπωλούν ολοένα και περισσότερο τους καρπούς της παγκοσμιοποίησης. Ήδη σήμερα το πλουσιότερο 1% κατέχει τον μισό παγκόσμιο πλούτο.

Την ίδια στιγμή, οι βελτιώσεις στη βιοτεχνολογία μπορούν να καταστήσουν εφικτή τη μετάφραση της οικονομικής ανισότητας σε βιολογική ανισότητα. Οι πάμπλουτοι θα έχουν επιτέλους να κάνουν κάτι που θα αξίζει πραγματικά με τον ασύλληπτο πλούτο τους. Ενώ ως τώρα μπορούσαν να αγοράζουν σύμβολα κύρους, **σύντομα θα μπορούν να αγοράζουν την ίδια τη ζωή**. Αν οι νέες θεραπείες για την επέκταση της ζωής και την αναβάθμιση των σωματικών και νοητικών ικανοτήτων αποδειχθούν ακριβείς, τότε **η ανθρωπότητα μπορεί να χωριστεί σε βιολογικές κάστες**.

Το 2100 οι πλούσιοι μπορεί να είναι όντως πιο ταλαντούχοι, πιο δημιουργικοί και πιο ευφυείς από τους κατοίκους των παραγκουπόλεων. Αν οι πλούσιοι χρησιμοποιούν τις ανώτερες ικανότητές τους για να πλουτίσουν ακόμα περισσότερο και αν τα περισσότερα χρήματα μπορούν να τους εξασφαλίσουν ενισχυμένα σώματα και εγκεφάλους, τότε **το χάσμα συνεχώς θα διευρύνεται**. Το 2100, το πλουσιότερο 1% μπορεί να μην κατέχει απλώς τον περισσότερο παγκόσμιο πλούτο, αλλά και την περισσότερη ομορφιά, δημιουργικότητα και υγεία. Επομένως, η ανθρωπότητα μπορεί να χωριστεί σε μια μικρή τάξη υπερανθρώπων και σε μια τεράστια υπο-τάξη άχρηστων *homo sapiens*. Με αυτόν τον τρόπο **η παγκοσμιοποίηση θα ενώσει τον κόσμο οριζόντια καταργώντας τα εθνικά σύνορα**, αλλά **την ίδια στιγμή θα χωρίσει την ανθρωπότητα κάθετα**.

Yuval Noam Harari, *21 μαθήματα για τον 21^ο αιώνα*, (μτφ. Μιχάλης Λαλιώτης), εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2018, σελ. 87 - 90

ΚΕΙΜΕΝΟ II

ΘΕΜΑ Δ

Αξιοποιώντας δημιουργικά τις πληροφορίες (π.χ. επιχειρήματα, ιδέες, εκφράσεις κ.ά.) από το **κείμενο I & II** να αναπτύξετε τις απόψεις σας σχετικά με το πώς η παγκοσμιοποίηση μπορεί να επηρεάσει θετικά¹ αλλά και αρνητικά² τα ανθρώπινα δικαιώματα. Να υποθέσετε ότι το κείμενό σας είναι ένα άρθρο (350 – 400 λέξεις) που θα αναρτηθεί στη ιστοσελίδα του σχολείου σας.

Μονάδες 30

ΣΤ. Η διδασκαλία στην τάξη & η γραφή των μαθητών/ μαθητριών

Η διδασκαλία στην τάξη είναι παιδαγωγικά και διδακτικά χρήσιμο να δείχνει στον μαθητή/ τρια την πορεία της σκέψης πριν από τη γραφή, αλλά και τον ορθό τρόπο οργάνωσης, διατύπωσης και ανάπτυξης των επιχειρημάτων του/ της, που είναι και το τελικό ζητούμενο. Με βάση το παραπάνω προτείνονται, για τους συναδέλφους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές/ τριες, τα εξής:

1. Το **προσυγγραφικό στάδιο**, που στηρίζεται στην εκφώνηση του Θέματος
2. Ο **εντοπισμός των επιχειρημάτων**, ιδεών από τα κείμενα αναφοράς
3. Ο **μετασχηματισμός** αυτών των επιχειρημάτων και ο **εμπλουτισμός** τους με βάση την κοινωνική εμπειρία των μαθητών / μαθητριών
4. Η **ομαδοποίηση των επιχειρημάτων** (οργάνωση, δομή του λόγου)
5. Η γραφή, η **παραγωγή (κριτικού) γραπτού λόγου** από τον μαθητή/ την μαθήτρια
6. Η **αξιολόγηση των γραπτών κειμένων** των μαθητών / τριων

Αναλυτικότερα:

1. Το προσυγγραφικό στάδιο³

Κείμενικό

είδος:

Ιδιότητα:

Ρηματικά

πρόσωπα:

Σκοπός:

¹ Δες την υπογράμμιση με μπλε χρώμα στο κείμενο I.

² Δες την υπογράμμιση με κόκκινο χρώμα στο κείμενο I.

³ Οι γραμμές στο προσυγγραφικό στάδιο και στον Πίνακα έχουν δοθεί για να δουλέψουν εργαστηριακά τα παιδιά στην τάξη την ώρα του μαθήματος.

Δεδομένα:

Ζητούμενο:

2 & 3. Επιχειρήματα/ ιδέες από τα κείμενα αναφοράς και μετασχηματισμός τους

Επιχειρήματα/ θέσεις του κειμένου	Μετασχηματισμός των επιχειρημάτων/ θέσεων του κειμένου με βάση και την κοινωνική εμπειρία του μαθητή / τριας
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

4. Η ομαδοποίηση των μετασχηματισμένων επιχειρημάτων εκτείνεται σε δύο (τρεις, το πολύ) παραγράφους, με δεδομένο το όριο των λέξεων (300 – 400 λέξεις).

5. Η γραφή του μαθητή / της μαθήτριας (παραγωγή γραπτού λόγου)

Α. Απάντηση 1^{ου/ης} μαθητή/ μαθήτριας⁴:

Παγκοσμιοποίηση και ανθρώπινα δικαιώματα

⁴ Διατηρήθηκε ακριβώς η γραφή του μαθητή χωρίς καμιά δική μας διορθωτική παρέμβαση.

Πρόλογος: Οι τεχνολογικές αναπτύξεις που έχουν λάβει χώρα τα τελευταία χρόνια είχαν ως αποτέλεσμα την κατάργηση των εθνικών συνόρων και τη δημιουργία μιας ευρύτερης παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας. Δυστυχώς όμως, αν και η παγκοσμιοποίηση έχει επηρεάσει θετικά τα ανθρώπινα δικαιώματα, έχει συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό και στην απομάκρυνση από την εξίσωση των κοινωνικών τάξεων.

1^η παράγραφος: Αρχικά η παγκοσμιοποίηση σε συνδυασμό με τις τεχνολογικές αναπτύξεις βοηθά στην εκπλήρωση του δικαιώματος στην εκπαίδευση. Μέσω του διαδικτύου οι μαθητές μπορούν να πληροφορηθούν για οποιοδήποτε θέμα τους ενδιαφέρει αποκτώντας με αυτό τον τρόπο σφαιρικές γνώσεις, ενώ την ίδια στιγμή μπορούν να έρθουν σε επαφή με διαφορετικούς πολιτισμούς ώστε να διευρύνουν τους πνευματικούς τους ορίζοντες. Ακόμη, στα πλαίσια του μαθήματος η παγκοσμιοποίηση δίνει περισσότερες ευκαιρίες συζήτησης μεταξύ των μαθητών για θέματα που αφορούν την επικαιρότητα όχι μόνο της χώρας τους αλλά και άλλων χωρών. Παράλληλα, χάρη στα κοινωνικά δίκτυα οι άνθρωποι μπορούν να έρχονται σε επαφή με συνανθρώπους τους που βρίσκονται σε άλλες χώρες εκπληρώνοντας με αυτό τον τρόπο το δικαίωμα στην επικοινωνία.

2^η παράγραφος: Η παγκοσμιοποίηση όμως έχει και αρνητικές συνέπειες στα ανθρώπινα δικαιώματα. Πολλές πλούσιες ομάδες εκμεταλλεύονται την εξέλιξη αυτή ώστε να συγκεντρώσουν όλο τον πλούτο στα χέρια τους. Σύμφωνα με τον Χαράρι ήδη σήμερα το πλουσιότερο 1% κατέχει τον μισό παγκόσμιο πλούτο και το χειρότερο είναι ότι, αν οι πολίτες των μικρομεσαίων τάξεων δεν δράσουν άμεσα, αυτό το 1% θα γίνει ακόμα πιο εύπορο. Επίσης, λόγω αυτής της οικονομικής ανισότητας οι θεραπείες που θα εφευρεθούν στο μέλλον θα είναι προσιτές μόνο στους πλούσιους, οι οποίοι θα μπορούν να εξασφαλίσουν τη μακροζωία διαμορφώνοντας με αυτό τον τρόπο και βιολογικές ανισότητες μεταξύ των τάξεων. Ο πλούτος θα μπορεί να εξασφαλίζει ακόμα και το ταλέντο, την ευφυΐα και την κριτική σκέψη διευρύνοντας με αυτό τον τρόπο το χάσμα ακόμα περισσότερο.

Επίλογος: Συνεπώς, η παγκοσμιοποίηση είναι ένα φαινόμενο το οποίο σίγουρα βοήθησε στην προάσπιση πολλών ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σε αντίθεση όμως με όσα ήλπιζαν οι πρόγονοί μας δεν συνέβαλε στην εξίσωση των τάξεων, αλλά στη διεύρυνση του χάσματος μεταξύ τους.

Λέξεις: 335

Απάντηση 2^{ου/ης} μαθητή/ μαθήτριας⁵:

Η παγκοσμιοποίηση (αποξ)ενώνει την ανθρωπότητα;

⁵ Διατηρήθηκε ακριβώς η γραφή της μαθήτριας χωρίς καμιά δική μας διορθωτική παρέμβαση.

Πρόλογος: Όπως πιθανόν όλοι γνωρίζετε, η παγκοσμιοποίηση είναι ένα σύγχρονο φαινόμενο, το οποίο έχει δύο δυνητικές όψεις: οι συνέπειές της μπορεί να αποβούν είτε θετικές είτε αρνητικές. Για το θέμα αυτό είχε ασχοληθεί περαιτέρω ο ευρέως γνωστός καθηγητής και συγγραφέας Γιουβάλ Νόα Χαράρι στο βιβλίο του «21 μαθήματα για τον 21ο αιώνα». Το βιβλίο αυτό αποτέλεσε, ουσιαστικά, την αφορμή για τη συγγραφή του συγκεκριμένου άρθρου.

1^η παράγραφος: Σε ένα πρώτο επίπεδο καλό θα ήταν να τονιστεί ότι αιτία της παγκοσμιοποίησης ήταν η εμφάνιση και τελικά η κυριαρχία του διαδικτύου. Μέσω αυτού του τεχνολογικού εργαλείου ξεκίνησε να αναπαράγεται η ιδέα μιας ενοποιημένης ανθρωπότητας. Το διαδίκτυο και κατ' επέκταση η παγκοσμιοποίηση κατόρθωσαν να αποτελέσουν τη «γέφυρα» μεταξύ των χωρών. Οι άνθρωποι μέσα από αυτή τη διαδικασία άρχισαν να νιώθουν όχι μόνο πολίτες της χώρας στην οποία ανήκαν, αλλά και πολίτες του κόσμου. Με λίγα λόγια, οι λαοί γνώρισαν ο ένας τον άλλον μοιράζοντας ιδέες, απόψεις και παραδόσεις, δημιουργώντας παράλληλα ένα ειρηνικό περιβάλλον, ανοιχτό και φιλικό προς το καινούργιο. Επομένως, η παγκοσμιοποίηση θα μπορούσε να σημαίνει - μεταξύ των άλλων - και «ανοιχτά σύνορα», γεγονός που συμβάλλει θετικά στην επέκταση και εδραίωση των ανθρωπινων δικαιωμάτων.

2^η παράγραφος: Ωστόσο, όπως προαναφέρθηκε, η παγκοσμιοποίηση δεν αποτελείται μόνο από θετικά στοιχεία. Πιο συγκεκριμένα, μπορεί η ανθρωπότητα στο σύνολό της να βαδίζει προς την ενοποίηση, αλλά την ίδια στιγμή αποκλίνουν ολοένα και περισσότερο οι κοινωνικές τάξεις μεταξύ τους, με τις διαφορές να εντοπίζονται σε όλα τα επίπεδα της καθημερινής ζωής. Για παράδειγμα, ήδη κάποιες ομάδες επωφελούνται πιο πολύ από την παγκοσμιοποίηση, καθώς οικειοποιούνται μεγάλο μέρος των εσόδων της. Ποιο είναι το αποτέλεσμα; Το 1% του πληθυσμού να διαθέτει τον μισό παγκόσμιο πλούτο. Έτσι, αυτό το 1% είναι σε θέση να αγοράσει ό,τι επιθυμεί - μπορεί σε λίγα χρόνια την ομορφιά, τη ρώμη, τις υψηλές διανοητικές ικανότητες, ή ακόμα και την υγεία. Η ανθρωπότητα, λοιπόν, μπορεί να διαχωριστεί σε βιολογικές κάστες, εάν από τη μία πλευρά θα κυριαρχεί η τάξη των υπεράνθρωπων και από την άλλη απλώς θα επιβιώνει μία πολυπληθέστερη ομάδα κατώτερων homo sapiens.

Επίλογος: Επιλογικά, το ζήτημα της παγκοσμιοποίησης δεν θα έπρεπε να αφήνει κανέναν ασυγκίνητο, αφού αποτελεί ένα αμφιλεγόμενο φαινόμενο: μπορεί να ενώσει ή να αποξενώσει τους ανθρώπους μεταξύ τους. Μπορεί να πραγματοποιήσει το ιδεώδες της ενοποιημένης ανθρωπότητας ή να χωρίσει κάθετα το γένος σε κάστες βιολογικού χαρακτήρα.

Λέξεις: 384

6. Α. Η αξιολόγηση των (συγκεκριμένων) γραπτών

ΕΝΑΣ ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

(ΑΥΤΟ & ΕΤΕΡΟ) ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ

Κριτήρια αξιολόγησης όπως τα ορίζει το Ι.Ε.Π. (Οδηγίες 16-09- 2019)	Αυτοαξιολόγηση (1 ^ο επίπεδο)	Αξιολόγηση από συμμαθητή (2 ^ο επίπεδο)	Αξιολόγηση από τον εκπαιδευτικό (3 ^ο επίπεδο)
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ α. επίτευξη επικοινωνιακού στόχου και ανταπόκριση στο επικοινωνιακό πλαίσιο β. κάλυψη προδιαγραφών: - κειμενικό είδος - θέμα, αριθμός λέξεων - αξιοποίηση πληροφοριών και βασικών εννοιών κειμένου/ων αναφοράς.	1.ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ 2.ΚΑΛΗ 3.ΕΠΑΡΚΗΣ 4. ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ 1.ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ ΚΑΛΥΨΗ 2.ΚΑΛΗ ΚΑΛΥΨΗ. 3.ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ 4. ΜΗ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ	1.ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ 2.ΚΑΛΗ 3.ΕΠΑΡΚΗΣ 4. ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ 1.ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ ΚΑΛΥΨΗ 2.ΚΑΛΗ ΚΑΛΥΨΗ. 3.ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ 4. ΜΗ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ	1.ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ 2.ΚΑΛΗ 3.ΕΠΑΡΚΗΣ 4. ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ 1.ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ ΚΑΛΥΨΗ 2.ΚΑΛΗ ΚΑΛΥΨΗ. 3.ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ 4. ΜΗ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ α. οργάνωση κειμένου (παράγραφοι, συνοχή κ.λπ.) β. παρουσίαση ιδεών και λογική ανάπτυξη επιχειρημάτων (χρήση κατάλληλου κειμενικού είδους, συνεκτικότητα, μετασχηματισμός ιδεών κειμένου/-ων αναφοράς) γ. χρήση γένους λόγου – ύφους σε όλο το κείμενο	1.ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ 2. ΚΑΛΗ 3. ΕΠΑΡΚΗΣ 4.ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ Ή ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ 1.ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ 2.ΚΑΛΗ 3.ΕΠΑΡΚΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ 4.ΕΛΛΕΙΨΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ & ΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ 1.ΣΥΝΕΠΗΣ ΧΡΗΣΗ ΣΕ ΟΛΟ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ 2.ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ 3. ΕΠΑΡΚΗΣ ΧΡΗΣΗ 4.ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΧΡΗΣΗ ΓΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΥ – ΥΦΟΥΣ	1.ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ 2. ΚΑΛΗ 3. ΕΠΑΡΚΗΣ 4.ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ Ή ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ 1.ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ 2.ΚΑΛΗ 3.ΕΠΑΡΚΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ 4.ΕΛΛΕΙΨΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ & ΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ 1.ΣΥΝΕΠΗΣ ΧΡΗΣΗ ΣΕ ΟΛΟ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ 2.ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ 3. ΕΠΑΡΚΗΣ ΧΡΗΣΗ 4.ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΧΡΗΣΗ ΓΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΥ - ΥΦΟΥΣ	1. .ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ 2. ΚΑΛΗ 3. ΕΠΑΡΚΗΣ 4.ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ Ή ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ 1.ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ 2.ΚΑΛΗ 3.ΕΠΑΡΚΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ 4.ΕΛΛΕΙΨΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ & ΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ 1,;ΣΥΝΕΠΗΣ ΧΡΗΣΗ ΣΕ ΟΛΟ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ 2.ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ 3. ΕΠΑΡΚΗΣ ΧΡΗΣΗ 4.ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΧΡΗΣΗ ΓΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΥ - ΥΦΟΥΣ
ΓΛΩΣΣΑ α. εύρος και ακρίβεια γραμματικοσυντακτικών φαινομένων που ανταποκρίνονται στο θέμα	1.ΜΕΓΑΛΟ ΕΥΡΟΣ & ΑΚΡΙΒΕΙΑ 2.ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΕΥΡΟΣ & ΑΚΡΙΒΕΙΑ 3. ΕΠΑΡΚΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑ 4.ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ	1.ΜΕΓΑΛΟ ΕΥΡΟΣ & ΑΚΡΙΒΕΙΑ 2.ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΕΥΡΟΣ & ΑΚΡΙΒΕΙΑ 3. ΕΠΑΡΚΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑ 4.ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ	1.ΜΕΓΑΛΟ ΕΥΡΟΣ & ΑΚΡΙΒΕΙΑ 2.ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΕΥΡΟΣ & ΑΚΡΙΒΕΙΑ 3. ΕΠΑΡΚΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑ 4.ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

β. εύρος και ακρίβεια σημασιολογικών στοιχείων που ανταποκρίνονται στο θέμα	1.ΜΕΓΑΛΟ ΕΥΡΟΣ & ΑΚΡΙΒΕΙΑ 2.ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΕΥΡΟΣ & ΑΚΡΙΒΕΙΑ 3.ΕΠΑΡΚΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑ ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ 4.ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	1.ΜΕΓΑΛΟ ΕΥΡΟΣ & ΑΚΡΙΒΕΙΑ 2.ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΕΥΡΟΣ & ΑΚΡΙΒΕΙΑ 3.ΕΠΑΡΚΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑ ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ 4.ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	1.ΜΕΓΑΛΟ ΕΥΡΟΣ & ΑΚΡΙΒΕΙΑ 2.ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΕΥΡΟΣ & ΑΚΡΙΒΕΙΑ 3.ΕΠΑΡΚΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑ ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ 4.ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
γ. ορθογραφία και στίξη	1.ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ 2.ΚΑΛΗ 3. ΕΠΑΡΚΗΣ 4.ΕΛΛΙΠΗΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ & ΣΤΙΞΗ	1.ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ 2.ΚΑΛΗ 3. ΕΠΑΡΚΗΣ 4.ΕΛΛΙΠΗΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ & ΣΤΙΞΗ	1.ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ 2.ΚΑΛΗ 3. ΕΠΑΡΚΗΣ 4.ΕΛΛΙΠΗΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ & ΣΤΙΞΗ
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ / ΣΧΟΛΙΑ	Δυσκολεύομαι/ με προβληματίζει το/ τα εξής: _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	Θα ήθελα να βελτιώσεις το/ τα εξής: _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	Θα ήθελα να βελτιώσεις το/ τα εξής: _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Στο Περιεχόμενο (με άριστα το 12) η τετραβάθμια κλίμακα αντιστοιχεί στους βαθμούς: 1 ^η κλίμακα: 10 έως 12 2 ^η κλίμακα: 7 έως 9 3 ^η κλίμακα: 4 έως 6 4 ^η κλίμακα: 1 έως 3	Στην Οργάνωση (με άριστα το 10): 1 ^η κλίμακα: 9-10, 2 ^η κλίμακα: 7-8 3 ^η κλίμακα: 4 έως 6 4 ^η κλίμακα: 1 έως 3	Στη Γλώσσα (με άριστα το 8): 1 ^η κλίμακα: 7-8, 2 ^η κλίμακα: 5-6, 3 ^η κλίμακα: 3-4 4 ^η κλίμακα: 1-2
---	--	--

6. Β. Αξιολόγηση της πρώτης μαθητικής παραγωγής λόγου

Επαρκής η συνολική προσπάθεια. → **21/30**

Καλύφθηκαν κάποιες προδιαγραφές όπως το κειμενικό είδος (άρθρο με τίτλο και αφόρμηση από την επικαιρότητα) και το θέμα. Δεν αξιοποιήθηκαν όμως σε ικανοποιητικό βαθμό (κυρίως στην 1^η παράγραφο) οι πληροφορίες/ ιδέες του πρώτου (1^{ου}) κειμένου αναφοράς. → 8

Η οργάνωση του κειμένου ήταν ικανοποιητική. Οι παράγραφοι είχαν την απαιτούμενη συνοχή (θεματική περίοδος, αξιοποίηση διαρθρωτικών λέξεων για τη σύνδεση των νοημάτων) και συνεκτικότητα (υπήρχε σε κάθε παράγραφο νοηματική σύνδεση των επιμέρους ιδεών μεταξύ τους αλλά και με τη θεματική περίοδο). Ωστόσο, η 1^η παράγραφος περιορίστηκε μόνο στο δικαίωμα της εκπαίδευσης και δεν είχε σφαιρικότερη προσέγγιση του θέματος των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Επίσης, στην ίδια παράγραφο κάποια επιχειρήματα (το 1^ο και το 3^ο) συνδέονταν περισσότερο με το διαδίκτυο και όχι με την παγκοσμιοποίηση. Τέλος, στην ίδια παράγραφο το 2^ο επιχείρημα δεν ήταν ισχυρό (η παγκοσμιοποίηση δεν δίνει ευκαιρίες για συζήτηση αλλά ο δάσκαλος), δεν έπειθε, ήταν επιφανειακό ή ίσως μια γενικόλογη τοποθέτηση. → 7

Πολύ καλή η ορθογραφία, η στίξη, το λεξιλόγιο και η διατύπωση. Ωστόσο, υπήρχαν σε ορισμένα σημεία κάποιες αδυναμίες στη διατύπωση (π.χ. ακυρολεξίες). → 6

6. Γ. Αξιολόγηση της δεύτερης μαθητικής παραγωγής λόγου

Καλή η συνολική προσπάθεια. → 23/30

Καλύφθηκαν οι προδιαγραφές όπως το κειμενικό είδος (άρθρο με τίτλο και αφόρμηση) το θέμα και ο αριθμός των λέξεων. Στην 1^η παράγραφο αξιοποιήθηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό οι πληροφορίες/ ιδέες του πρώτου (1^{ου}) κειμένου αναφοράς. Όμως, στην 2^η παράγραφο ο μετασχηματισμός των πληροφοριών/ ιδεών του πρώτου (1^{ου}) κειμένου δεν ήταν ιδιαίτερα δημιουργικός. → 9

Η οργάνωση του κειμένου ήταν καλή. Οι παράγραφοι είχαν την απαιτούμενη συνοχή (θεματική περίοδος, αξιοποίηση διαρθρωτικών λέξεων για τη σύνδεση των νοημάτων) και συνεκτικότητα (υπήρχε σε κάθε παράγραφο νοηματική σύνδεση των επιμέρους ιδεών μεταξύ τους αλλά και με τη θεματική περίοδο). Ωστόσο, η θεματική περίοδος της 1^{ης} παραγράφου δεν ήταν αρκούντως εύστοχη. Επίσης, στην ίδια παράγραφο και στο 1^ο επιχείρημα εμπλέκεται και το διαδίκτυο! Στη 2^η παράγραφο χάθηκε λίγο η ισορροπία στα τρία επιχειρήματα που αξιοποιήθηκαν. Δηλαδή, το 1^ο επιχείρημα (μαζί με το παράδειγμά του) είχε υπερβολική έκταση, κυρίως σε βάρος του 2^{ου} επιχειρήματος, το οποίο ήταν απλώς μια επισήμανση (ή και προέκταση του 1^{ου}) χωρίς ιδιαίτερη αποδεικτική ισχύ. → 7

Πολύ καλή η ορθογραφία, η στίξη, το λεξιλόγιο και η διατύπωση χωρίς να εντοπίζεται κάποια αδυναμία. → 7

6. Δ. Ενδεικτική απάντηση

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Άρθρο που θα αναρτηθεί στη ιστοσελίδα του σχολείου σας.

Ο μαθητής/ η μαθήτρια, αξιοποιώντας δημιουργικά πληροφορίες (π.χ. επιχειρήματα, ιδέες, εκφράσεις κ.ά.) από το πρώτο κείμενο αναφοράς, καλείται να εξηγήσει **πώς η παγκοσμιοποίηση μπορεί να επηρεάσει θετικά αλλά και αρνητικά τα ανθρώπινα δικαιώματα**. Συγκεκριμένα ακολουθεί την παρακάτω μέθοδο:

Α. Εντοπισμός θέσεων από το κείμενο	Β. Μετασχηματισμός των επιχειρημάτων/ ιδεών και εμπλουτισμός τους με βάση και την κοινωνική εμπειρία των παιδιών
1. 1^η παρ.: <i>η παγκοσμιοποίηση... γεφυρώνει το χάσμα ανάμεσα στις χώρες...</i>	1. Η παγκοσμιοποίηση έφερε τους λαούς πιο κοντά. Η επαφή μεταξύ των λαών οδήγησε στη γνώση των άλλων πολιτισμών. Κάτω από αυτές τις συνθήκες η συνεργασία των κρατών έγινε πιο εφικτή και σιγά-σιγά πιο ουσιαστική. Έτσι, πολλά προβλήματα που έχουν οικουμενική διάσταση, χάρη στη διακρατική συνεννόηση μπορούν πλέον να επιλυθούν πιο αποτελεσματικά. Για παράδειγμα, το δικαίωμα του ανθρώπου να ζει σε ένα καθαρό περιβάλλον μπορεί να προστατευθεί μόνο με μια παγκοσμιοποιημένη πολιτική.
2. 2^η παρ.: <i>όλοι οι άνθρωποι θα άρχιζαν να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες και τα ίδια προνόμια.</i>	2. Με την παγκοσμιοποίηση όλος ο πλανήτης έγινε ένα μικρό χωριό. Οι πολίτες κάθε χώρας έχουν πλέον σήμερα αυξημένες ευκαιρίες για σπουδές, για εργασία ή ακόμα και για μόνιμη εγκατάσταση στο εξωτερικό. Έχουν, επίσης, τη δυνατότητα για περίθαλψη σε ιατρικά κέντρα άλλων χωρών όπου επιστήμονες από όλο τον κόσμο παρέχουν εξειδικευμένες ιατρικές γνώσεις.
3. 3^η παρ.: <i>σημάδια αύξησης της ανισότητας τόσο ανάμεσα στις κοινωνίες όσο και στο εσωτερικό τους. Κάποιες ομάδες μονοπωλούν ολοένα και περισσότερο τους καρπούς της παγκοσμιοποίησης. Δες επίσης το πολυτροπικό κείμενο.</i>	3. Η παγκοσμιοποίηση αύξησε τις ανισότητες μεταξύ των ανθρώπων. Κάποιες ομάδες κατάφεραν να αξιοποιήσουν τις ραγδαίες αλλαγές που έφερε η παγκοσμιοποίηση και εκμεταλλευόμενες τη φτώχεια και την ανέχεια ανθρώπων ή και ολόκληρων λαών κατόρθωσαν να πλουτίσουν. Έτσι, οι οικονομικές - ταξικές ανισότητες συνεχώς διευρύνονται.
4. 1^η παρ.: <i>απειλούν ωστόσο να διευρύνουν το κενό ανάμεσα στις τάξεις... το ίδιο το ανθρώπινο είδος μπορεί να διαιρεθεί σε βιολογικές κάστες.</i> 4^η παρ.: <i>Ενώ ως τώρα μπορούσαν να αγοράζουν σύμβολα κύρους, σύντομα θα μπορούν να αγοράζουν την ίδια τη ζωή... τότε η ανθρωπότητα μπορεί να χωριστεί σε βιολογικές κάστες.</i>	4. Η οικονομική άνεση ορισμένων ανθρώπων τους οδήγησε σε πλούσιες καταναλωτικές συνήθειες. Αγοράζουν σύμβολα κύρους με τα οποία δεν αναβαθμίζουν μόνο την καθημερινή τους ζωή αλλά επιβεβαιώνουν την οικονομική τους ισχύ, προβάλλοντας με εμφαντικό τρόπο την διαφοροποίησή τους από τους απλούς πολίτες. Μπορούν να διαθέσουν μεγάλα χρηματικά ποσά για να αποκτήσουν περισσότερη ομορφιά και υγεία, και - στο άμεσο μέλλον, πιθανόν - για να αναβαθμίσουν τις νοητικές τους ικανότητες. Ελλοχεύει με αυτό τον τρόπο ο κίνδυνος να χωριστεί η ανθρωπότητα

	κάθετα σε βιολογικές κάστες. Κάποιοι λίγοι θα είναι υπεράνθρωποι και οι υπόλοιποι άχρηστοι homo sapiens.
--	--

Στη συνέχεια, ο μαθητής/ η μαθήτρια **ομαδοποιεί** τα επιχειρήματά του/ της σε δύο παραγράφους και συντάσσει το κείμενό του/ της. Μία **ενδεικτική ομαδοποίηση** των επιχειρημάτων θα ήταν:

1^η παρ.: Θεματικό Κέντρο: Η παγκοσμιοποίηση επηρεάζει θετικά τα ανθρώπινα δικαιώματα. Επιχειρήματα B1 + B2.

2^η παρ.: Θεματικό Κέντρο: Η παγκοσμιοποίηση απειλεί τα ανθρώπινα δικαιώματα. Επιχειρήματα B3 + B4.

Επιλογικά

Η παραπάνω διδακτική πρόταση με τις ποικίλες προσαρμογές που μπορεί να δεχτεί (ανάλογα με το τμήμα που ο κάθε συνάδελφος διδάσκει, τον ιδιαίτερο τρόπο διδασκαλίας του ή τις ανάγκες των πανελλαδικών εξετάσεων) στηρίζεται στα εξής:

1. εντοπισμός επιχειρημάτων - ιδεών από το κείμενο αναφοράς με βάση την εκφώνηση του θέματος
2. μετασχηματισμός και εμπλουτισμός των επιχειρημάτων με βάση την κοινωνική εμπειρία του μαθητή/ της μαθήτριας
3. ομαδοποίηση επιχειρημάτων (ιεράρχηση, παραγραφοποίηση) και
4. παραγωγή προσωπικού, κριτικού και τεκμηριωμένου λόγου

Επιχειρούμε δηλαδή να δοκιμάσουμε το σταδιακό πέρασμα από τον "αναπαραγωγικό" λόγο της αποστήθισης και της πρότερης τυποποιημένης γνώσης στην παραγωγή πιο προσωπικής γραφής, με αφετηρία το κείμενο αναφοράς (μονοτροπικό ή και πολυτροπικό), που είναι και το βασικό μορφωτικό αγαθό.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ (ΚΡΙΤΙΚΟΥ) ΛΟΓΟΥ – ΘΕΜΑ Δ΄ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΔΕΙΤΕ ΣΤΙΣ ΣΕΛΙΔΕΣ 181- 245 ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΤΕΤΡΑΔΙΟΥ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Γ΄ΛΥΚΕΙΟΥ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ, ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2020!

ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΙ & ΜΑΘΗΤΕΣ ΘΑ ΒΡΟΥΝ ΟΛΑ ΤΑ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ Ι.Ε.Π. ΣΥΝΟΔΕΥΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ, ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ, ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ & ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΜΠΕΔΩΣΗΣ!

<https://www.patakis.gr/product/618348/vivlia-ekpaideush-ellhnikh-ekpaideush-geniko-lukeio/Vivliotetradio-Neoellhnikhs-Glossas-G%CE%84-Genikou-Lukeiou-Nea-ekdosh/>

ΝΕΑ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΟΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΗΤΡΟΥΛΙΑΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΠΑΤΑΚΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΤΕΤΡΑΔΙΟ Νεοελληνικής Γλώσσας

Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Η κατανόηση του κειμένου
και η παραγωγή κριτικού λόγου

Σύμφωνα με τον νέο τρόπο διδασκαλίας
& αξιολόγησης του μαθήματος

Περιέχει ένθετο με ενδεικτικές απαντήσεις

